

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejemam 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto VIII.

V Celovcu 25. oktobra 1889.

Štev. 20.

Društvo „Südmark“.

Zdi se nam, da v Avstriji ni prostora za Slovence. Proti Slovanom je vse dovoljeno! Nemški šulferajn in „pro patria“ lovita slovanske otroke v čeških in slovenskih deželah ter jih tlačita v svoje potujčevalnice, in vlada mirno gleda! Nekteri deželni šolski soveti usiljujejo nemške in laške šole še takim občinam, ki so že večkrat za slovanske šole prosile, tako da vladni organi sami v obraz bijejo čl. 19. državnih osnovnih postav, in vlada vse mirno gleda! Ljubljano je vlada prisilila, da mora vzdrževati dve nemški šoli za nemške otroke, katerih ni; Trsta pa ne prisili, vzdrževati ljudsko šolo za 20.000 tržaških Slovencev, ravno tako ne Celja, ne Maribora in drugih „nemških“ mest. Do zdaj so nam jemali samo otroke, odslej pa nam hočejo jemati tudi hiše in posestva, ter nas tako čisto pregnati iz naše domovine! Kajti v Gradcu se je osnovalo nemško društvo „Südmark“, ki ima namen, pokupiti od zadolženih in drugih slovenskih kmetov zemljišča in jih prepuščati nemškimi naseljenjem. Tako hočejo štajerske in koroške kmete sčasoma odtrgati od njih zemlje in jih poriniti po svetu, našo zemljo pa sami zasesti! Tudi hočejo po mestih in trgih podpirati nemške kramarje in rokodelce, in kjer jih ni, pa jih na novo tje naseliti. Tako mislijo sčasoma ponemčiti mesta in vasi. V enem ali dveh letih se to seveda ne bo zgodilo, za to bi bilo treba silno veliko denarja. Toliko bodo pa vendar v kratkem dosegli, da se bo po naših krajih začel še hujši narodni prepir. Kajti tisti kramarji in obrtniki, ki bojo od nemškega društva podpora dobivali, skušali se bojo s tem hvaležne skazati, da bodo vpili in rogovilili zoper Slovence pri volitvah in vsaki drugi priložnosti. Pa tudi na kmetih, koder je bil do zdaj še mir, ker so bili v občini sami Slovenci, začel se bo zdaj hud prepir, kterega bojo delali iz hvaležnosti tisti, in bodo morali delati, kateri so po milosti nemškega društva postali posestniki. Ali še ne dela nemški šulferajn zadosti hujskarije in razprtije? Ali je bilo treba še tega društva, da bo celo deželo uznemirjal in narodni prepir do skrajnosti poostril? Ali nema vlada proti nemškemu hujskačem nobene moči in veljave več? To so vprašanja, ki jih stavimo do vlade, pa tudi do naših poslancev v državnem in deželnih zborih. Oni naj vlado ostro in resno vprašajo, ali hoče res mirno gledati, kako se deželni mir po nemških prenapetnejših sistematično spodkopuje?!

Ako pa to ne bo nič izdalo, potem glejmo Slovenci na samobrambo! Osnujmo si podobno društvo in delajmo brezobzirno na to, da poslovenimo vsa mesta in trge na Slovenskem! To bomo s tem dosegli, da bo po eni strani naše društvo podpiralo slovanske obrtnike in trgovce po mestih in slovenskim pomočnikom ogladilo pot, da postanejo mojstri; po drugi strani pa s tem, da se začnemo načelno in stanovitno držati pregovora „svoji k svojim“, da od naših političnih nasprotnikov ne bomo niti kaj kupovali, niti jim kaj prodajali! Na prvi pogled bi se mislilo, da smo mi slabejši, ker nemamo toliko denarja, ko Nemci. Pomisliti pa je treba, da nemškemu obrtniku tudi hiša nič ne pomaga, ako nema kupcev za svoje blago ali svoje izdelke. Skrbeti nam je toraj pred vsem, da ti usiljeni trgovci in rokodelci ne dobijo med nami kupcev, potem naj jih društvo „Südmark“ le zastonj redi, če hoče; mislimo, da se bojo kmalu naveličali!

Le odločnosti nam je treba in žive agitacije, pa bomo srečno odbili ta najnovejši napad, ako Bog dá in sreča junaška!

Slovenske kmete toraj živo opominjamo: varujte se dolgova, ne prodajajte posestev, in če ga kdo prodá, naj ga prodá domačinu Slovincu! Rodoljubom po mestih pa kličemo: nemudoma osnujte društvo z namenom, da po naših mestih in trgih naseli slovanske trgovce in rokodelce! Vsi domoljubni Slovenci pa trdno sklenimo, nič več kupčevati z našimi nasprotniki, najmanje pa s tistimi, ki jih bo društvo „Südmark“ k nam poslalo ali podpiralo! Ako bote, Slovenci, ravnali se po tem nasvetu, nič hudega se vam ni bati. Ako pa še zdaj v skrajni nevarnosti, ko vam je že nož na grlo nastavljen, nočete poslušati svojih pravih prijateljev, potem ste vredni tiste osode, katero vam je namenilo društvo „Südmark“!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Dumreicher v kupčijski zbornici.) Med vsemi nemškimi poslanci ga morda ni bolj zagrizenega sovražnika Slovanov, kakor je baron Dumreicher. Vse njegovo mišljenje in govorjenje se vrti le okoli národnosti, kako bi Nemce povzdignil, Slovane pa potlačil. Čeravno je poslanec kupčijske in obrtne zbornice, vendar on nikdar ne govori o potrebah obrtnikov in trgovcev. Da so si tacega moža izvolili za poslanca, s tem so Celovski gospodje pač pokazali, da jim je več za národno hujskanje, kakor celó za lastne sta-

novske koristi. Nam Slovencem vedno „mir“ oznanjujejo in priporočajo; sami pa nočejo miru, zato so izbrali najhujšega ščuvvarja za svojega poslanca. Naši bralci se bojo še spominjali, kako predrzno je Dumreicher govoril v državnem zboru zoper Slovence. Med drugim je celó obžaloval, da je tudi Slovencem dovoljeno, svoje sinove pošiljati v latinske šole in tako narediti jih za gospode. Po njegovih mislih bi smel samo Nемец gospod biti. Slovenski poslanec gosp. Šuklje mu je takrat dobro posvetil. Nedavno je Dumreicher spet govoril v Celovški kupčijski zbornici. Najprej se je zaletel v vlado, potem pa brž v Slovence. Kako hiter in površen je on v svojih sodbah, vidi se iz tega, da jih rad opira celó na lažnjive reči in popačena poročila. Tako je pogrel laž, da so Ljubljanski škof sami rekli, da slovenski jezik ni pripraven za šole in urade, čeravno tega niso nikoli rekli, kar bi bil tudi Dumreicher lahko zvedel, ker je stalo v vseh večjih konservativnih časnikih, katerih pa Dumreicher najbrž niti ne bere, zato pa verjame le to, kar pišejo (dostikrat lažnjivo) liberalni časopisi. Nek hrvaški list je pisal, naj bi se Slovenci v jeziku združili s Hrvati. Nemški listi so pa to tako zasukali, da so celo hrvaški listi rekli, da slovenskega jezika ni. To porabi tudi Dumreicher in še zmirom trdi, da Slovenci ložej razumejo nemščino, kakor pismeno slovenščino! Tudi se je opiral na neko okrožnico znanega Waserja v Gradcu in iz tiste sklepal, da se res slovenski sodniki preveč pečajo s politiko! Dumreicher se veseli, da večina državnega zbora razpada (?), obžaluje pa, da Nemci niso edini in da zavolj tega ne morejo brž vlade prevzeti. Obrača se zoper Steinwenderja in druge, ki hočejo skrbeti tudi za ljudske koristi in potrebe, ter pravi, da za to zdaj ni časa, pred vsem morajo Nemci skrbeti, da oblast v roke dobijo, zato morajo biti edini. On toži, da Slovani Nemce zmirom bolj nazaj potiskajo, čeravno je ravno narobe res! Na Koroškem se nemška meja zmirom bolj proti jugu naprej pomika, ne pa nazaj. O tem govoriti je nepotrebno takim, ki vejo, kako daleč je nekdaj segal slovenski jezik. Slednjič je Dumreicher izrekel željo, naj bi se sestavila vlada iz nemško-liberalnih uradnikov (med katerimi bi moral seveda tudi on biti)! Ne boš, Jaka!

Iz Hodiš. (Vohunstvo.) Kedar ima Kotmaroveška Ciril-Metodova podružnica svoj shod pri nas, nam nasprotniki vselej pošljejo kakega umitega liberalca na vrat; lansko leto podučitelja, letos drugega gospoda jednakega mišljenja. Že pred božjo službo je lazil okrog ter ljudem prigovarjal, naj ne hodijo k zborovanju, pred istimi hvalisal sedanjo brezverno šolo, ktera katoliškemu ljudstvu brez mere žalosti napravlja, in priporočal sedanjo nemško šolo, kjer otroci nemškega nauka ne zastopijo; s časom nemški pozabijo, drugih potrebnih in koristnih reči se pa naučili niso. Pa velik razloček je med tem gospodom in med nami. On je gospod, mi pa smo kmetiški ljudje; on je liberalec, mi smo konservativeci; on je izneverjeni Slovenec iz Kranjskega, mi verni koroški Slovenci, ki ljubimo svojo vero in materno besedo čez vse; spoštujemo pa tudi nemški jezik in želimo, da se ga naša mladina po pameti v šoli uči, ne pa da se ji s silo hoče v glavo utepati le zavoljo tega, da bi se izneverila

svojemu maternemu jeziku ter se odtujila slovenskemu národu. Naša mladina naj se poučuje najprvo v slovenskem in na podlagi tega naj se pozneje uči tudi nemščine. Ta pot je jedino prava in mi bodemo tako uravnan pouk terjali toliko časa, da dosežemo, kar se nam po Božji milosti in naših državnih postavah pripoznati mora.

Več kmetov.

Iz Gospe Svete. (11stoletnica naše cerkve) se je 6. oktobra, na roženkransko nedeljo, slovesno končala. Došlo je ta dan šest procesij in devet tujih duhovnikov, tako da smo imeli 12 sv. maš. Pridigovalo se je v slovenskem in nemškem jeziku. Če pogledamo v jubilej nazaj, smemo biti zadovoljni. Največ ljudi je prišlo v začetku jubileja 12. maja, in pa o binškošnih, ko je sv. misijon h kraju šel. Binškošne dni je gotovo nad 10.000 ljudi v Gospi Sveti Boga molilo in Marijo častilo. Razun navadnih 37 procesij, ki prihajajo vsako leto, došlo jih je letos 75 izvanrednih, jubilejnih; med njimi 28 slovenskih. Čast in hvala gre ljubemu Bogu, da nas je na priprošnjo naše gospe Marije ves ta čas obvaroval vsake nesreče in vsacega prepira; in to ni malo, če se pomisli, da je jubilej trajal 5 mesecev, in se je včasih nabralo nad 3000 ljudi. Vse, kar se je v cerkvi lepega napravilo in našlo splošno občudovanje, prihaja od velikodušnih darov in od romarskih beličev, nad katerimi počiva vidni blagoslov. Naj Bog blagoslovi tudi vse darovalce!

Iz Kotmare vesi. (Zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Hodišah.) Dne 6. oktobra t. l. je bil naznanjen shod naše podružnice v Hodišah. Ker so nas podružnični zbori vselej prav lepo zadovoljili, hiteli smo torej tudi omenjenega dne v Hodiše, in res, tudi ta zbor se je prav dobro obnesel. Le škoda da nam je deževno vreme odgnalo goste iz Celoveca in Rožne doline, kateri so nam svoj prihod zagotovili, pa zbralo se je domačih rodoljubov in društvenikov toliko, da so bili prostori Kramarjeve gostilne do celega napolnjeni. Zatem, ko se je s pozdravom do pričujočih začelo zborovanje, so nas domači preč. gosp. župnik razveselili z dolgim in lepim govorom, ter poudarjali važnost dobrih društev, nam slikali uzor dobrega katoličana, zvestega državljana, ter pravega rodoljuba, ter nas opominjali, da ne smemo obupati v našem težavnem položaju in da naj se zvesto držimo gesla: „vse za vero, cesarja in domovino“. Ta dan je k družbi pristopilo nad šestdeset novih udov. Prizor: „Ali smem Slovenec biti“ se je izredno dobro obnesel. Hvala tedaj vsim, ki so sodelovali in onim ki so kakorsikoli bodi pripomogli, da se je ta predstava tako dobro obnesla. Zahvaljujemo se tudi gosp. gostilničarju, da je svoje prostore v ta namen priredil in okusno ozaljšal ter z dobro postrežbo vse navzoče zadovoljil. Petje slovenskih pesnij in umestne napitnice so nas do pozne ure dobro kratkočasile. Upamo, da se bode národna zavest v Hodišah tudi na dalje tako lepo ohranila in razvijala, kakor se je pokazala pri tem zborovanju.

Iz Medgorij. (Občni zbor naše podružnice sv. Cirila in Metoda) se je vršil dne 13. oktobra v lepem redu. Vkljub deževnemu vremenu in slabim potem došlo je vendar lepo število udov in drugih rodoljubov. Posebno nas je razveselil prihod č. g. dekana iz Grabštanja, č. g.

župnika iz Radiš in dveh gospodov govornikov iz Celovca. Ko je g. načelnik Matija Drobivnik vse došle lepo pozdravil, vršila se je volitev odbora. Izvoljeni so bili večinoma stari odborniki. Govornik iz Celovca je naglašal potrebo slovenskih šol in korist družbe sv. Cirila in Metoda. Ljudstvo mu je pritrjevalo in pristopilo je več novih družnikov. V prosti zabavi je sledilo slovensko petje in razni govori. Svarilo se je ljudstvo tudi pred novim nemškim društvom „Südmark“. Upanje imamo, da Medgorje ostanejo slovenska trdnjava.

Iz Prevaljske okolice. (Občinske volitve.)

Znano Vam je, kako je deželni zbor našo občino na dvoje razrezal, da bi Prevaljskim liberalcem duška dal pri raznih volitvah. Zato smo zdaj imeli nove občinske volitve. V Št. Danijelu so Slovenci popolnoma zmagali. Drugača pa je pri nas v Prevaljah. Fužinska gospôda je napela vse svoje moči, gnali so svoje odvisne ljudi skupaj, kakor gospodinja na večer purmane vganja v hlev. Mnogi naših kmetov pa še vedelo ni, kdaj je bila volitev. Zdaj bojo liberalci seveda spet v svet trobili, kako sijajno so zmagali! Naj imajo to veselje, saj vemo, da na svetu vsaka reč le en čas trpi, in Hrvat pravi „svaka sila do vremena“. Saj veste, kako se Slovencem godi, kjer so odvisni od nemških in nemškutarskih mest, trgov ali fužin. Za Slovence se zmenijo le, kadar ima kaj plačati. Bojimo se, da nemški liberalci ne bojo dobro gospodarili, saj se vidi po vseh občinah in vseh deželah, kjer vladajo liberalci, da je slabo gospodarstvo. Pred petimi leti so jim naši 2000 gld. v blagajnici pustili; zdaj pa ne vem, kakošna je kasa od znotraj, ali je še kaj gotovine ali nič. Kako se nam bo nadalje godilo, bom že še poročal.

Iz Vranskega. (Pregnati nas hočejo!)

Ni še dosti, da našemu kmetu leto na leto preti raznotera uima, da teden na teden pada cena živini, na katero bi se dandanes še najrajše in najzanesljivejše opiral, da bremena ostanejo enako težka, če ne še vedno težja, čeravno žuli kmeta vsak, kdor ima priliko, že mu zopet grozi na Štajerskem nevarnost, kakoršna zamore izhajati po našem prepričanju le od najkrutejšega sovražnika našega slovenskega kmeta. V Gradcu, v onem mestu, kjer se neprestano kuha strup za Slovence, kjer ošabni oblastniki z namenom mečejo Slovence na slovenskem Štajerji polena pod noge, v onem Gradcu snidlo se je nekaj zagriženih Nemcev, kateri ustanavljajo družbo z imenom „Südmark“. Namera temu društvu je, iskati okolu po Slovenskem takih kmetov, ki so zadolženi ali pa denarja lakomni, ter pokupiti njih posestva, potem pa na te posesti nastaniti take naseljence, kateri bodo trobili v rog od narodne strasti zaslepljenega društva. Nadalje bode to društvo, kakor se bere v Graški „Tagespošti“, imelo namen, „pomagati“ z novci raznim „spufanim“ ljudem, zato da si pridobi pristašev. Bati, zelo bati se je, da postane to društvo neznansko nevarno za naše ljudstvo. Ne da bi bilo očitati slovenskim posestnikom preveč ljubezni do žida — Bog ne zadeni — ali premislite predober, premehek, premalo odločen je večkrat naš kmet, ni dosti oprezen in brez števila krat vsede se ravno tam na limanico, kjer najbolj misli, da bo za njega prav in dobro! Vrh tega pa okoli ponemčenih mest in trgov kar mrgoli takih

kmetov, kateri so se, ali zavoljo pretečega kanta ali pa iz njezne ljubezni do zapeljivega nemškega mestjana dali preslepiti ter so z dušo in telesom se zvrnili v globoko vrečo nemčurjev. Škoda jih je, pa spreobrniti se ne dadó več, to kažejo volitve, pri katerih se mora pošten Slovenec zmiraj boriti zoper te „padle angelje“! Kolikokrat sem tudi že doživel, da so se kmetje branili, pristopiti domačemu slovanskemu zavarovalnemu društvu, pristopili so pa kar mahoma tujemu društvu, ako je prišel k njim na dom kak prihajáč ponujavec. To vse jemljemo v poštev ter razsojamo, da bode ono Graško društvo nevarno, da pogubno delovanje pričelo in nam zagvoznilo toliko prihajáčev, da bodo kakor kuga okrog sebe širili bolešt na slovenskem telesu. Žloglasni „Schulferajn“ nam krade deco, to društvo pa nam bo sprijevalo korenino Slovenstva — kmeta! Nič se ne tolašimo, nič ne skrivajmo slabosti svojih! Slovenec je in ostane prepustljiv, premalo odločen. Razvidno je to tudi iz tega, da po Savinjski dolini slovenski rokodelci in posestniki jemljejo eno leto sem posojila od nekega društva v Gradcu, (zopet v Gradcu in vedno v Gradcu), ki ima ime: „Selbsthilfverein“, in katero jemlje povračilo posojil na teden. Če vzameš posojila 150 gld., plačuješ na teden 72 krajcarjev nazaj ter izplačaš v 5. letih kapital in 5% obresti. Seveda je malo videti 72 krajcarjev na teden; ali oglej si stvar bližje! Kapital se vedno manjša, teden na teden, ti plačuješ pa enake obresti vedno. Izplačaš namreč v 5. letih 187 gld. 20 kr. in ako vsak teden pošiljaš denar tje gori, še posebej za nakaznice in za pošto 14 gld. 30 kr., toraj za vsem 201 gld. 50 kr. To je pa preveč! In vsak mora imeti dva poroka ter plačati kolek in stroške. Tako se dado naši ljudje zapeljati in ne pomislijo, da imamo dosti svojih poštenih denarnih zavodov, kjer dobé denar pod ugodnejšimi pogoji. Ni jim treba metati denar svoj trdo prislužen v nikdar sito žrelo grdih židov! Ne preostaja drugo, kakor da ponovimo besede, katere je zoper društvo, ki se zdaj v Gradcu snuje, izrekel „Slov. Gospodar“: „Rojaki, na stražo! Na stražo slovenski kmet! odpri obe očesi, varuj svoje imetje pred tujcem, ki se ti bo morda zvijačno sladkal v slovenski besedi!“ Vi pa županje in izvedenejši posestniki, ne zamujajte poučevati svojih tovaršev, tistih, kateri vidijo v škricu nemškem svoje odrešenje, recite jim s prepričevalno besedo: „Priatelj, varuj se vruga, ki seje zlató, a žanje tvojo srečo in tvojo dušo!“ Savinoljub.

Kaj dela politika.

Češki deželni zbor bo letos sklepal o več postavah, ki imajo urediti narodno ravnopravnost v šolah in deželnih uradih. Ako se te postave potrdijo, potem upamo, da bo vlada podobne postave predložila tudi drugim deželnim zborom, kjer sta po dva národa. — V isterskem deželnem zboru je laška večina potrdila vse laške volitve, od slovenskih pa nobene, še tistih ne, kjer so bili naši enoglasno izvoljeni. Vsi pridejo še prej v rešeto verifikacijskega odseka. — O n a š e m deželnem zboru govorimo na drugem mestu. — Za lavantinskega (Mariborskega) knezoškofa izvoljeni so č. g. dr. Mihael Napotnik, vodja višjih bogoslovskih šol in dvorni kaplan na Dunaju. Rojeni so v Konjicah l. 1850. Bili

so tudi vojak in pozneje vojaški duhoven v Bosni, kjer so si zaslužili zlati križec. Spisali so že več lepih in učenih razprav v slovenskem, latinskem in nemškem jeziku. Znajo pa tudi francosko in laško. Tako izvrstnega škofa smo Slovenci lahko veseli! — Hrvaški sabor zdaj zboruje. Ker je večina so-stavljena iz kimovcev in madjaronov, zato bojo vse potrdili, kar Madjari hočejo. — Madjari nikogar tako ne sovražijo, kakor slavnega škofa Strosmajerja. Zdaj so spletli novo šibo za njega. Dolžijo ga, da slabo gospodari in po gojzdih prevé seka. Zato mu hočejo vzeti vse gojzde in dati jih pod sekvester t. j. da jih bo ogerska vlada oskrbovala. „Obzor“ pa piše, da je škofovo gospodarstvo v lepem redu. Škof se ne bo z lepa podal. Dohodkov ima škofija res veliko, pa Strosmajer je vse porabil za hrvaško domovino, na korist cele dežele; in ravno to Madjare peče. So pa na Hrvaškem še drugi gospodje, ki imajo še večje dohodke, pa za dobre namene malo ali nič ne dajo, pa vendar jih vlada pri miru pusti, ker jej niso na potu. Ne verujemo, da bojo Madjari bolje gospodarili s škofovimi posestvi, ker skoro vsak dan beremo o velikih goljufigah, ki se godijo na Ogerskem. Zares, madjarsko nasilje presega že vse meje! — V Galiciji, Bukovini in Šleziji so imeli letos zelo slabo letino. Zato so svitli cesar ukazali, naj se dá tem deželam en milijon goldinarjev podpore, in sicer 340.000 čisto zastonj, ostalo pa kot neobrestno posojilo. — V Ljubljani je g. Fr. Sovan poslanstvo odložil, namesto njega pa so izvolili g. dr. Bleiweisa za deželnega poslanca. — Prince Liechtenstein je odložil državno poslanstvo. Najbolje bi bilo, ko bi se zdaj njegoví pristaši povrnili v Hohenwartov klub.

Ruski car je vendar došel v Berlin, kamor so ga že težko pričakovali: pa tam se je mudil le kratko časa. Nemški cesar Viljem si je vse prizadjal, da bi si pridobil prijateljstvo carovo, in Bizmark ga je v tem krepko podpiral. Pa kakor je videti, se car v politične pogovore ni hotel spuščati. Ko je Viljem caru napil in rekel, da želi z Rusom tako prijatelj biti, kakor njegov stari oče, je car samo francosko odgovoril: „Pijem na Vaše zdravje“, o prijateljstvu ali zvezi pa ni rekel besede. Dolgo se je car tudi z Bizmarkom pogovarjal, pa to ni prišlo v svet, kaj sta govorila. Iz vsega se vidi, da se Nemčija v zvezi z Avstrijo in Italijo še ne čuti prav varno in da bi rada Avstrijo zamenjala za Rusijo. To je zelo poučno za tiste, ki se toliko ogrevajo za avstrijsko-nemško zvezo! — Nemški cesar pojde v kratkem tudi v Carigrad. Morda bo skušal še Turka na svojo stran pridobiti. — Bolgarski knez Ferdinand je nagloma odpotoval na Nemško in v Pariz. Nekteri mislijo, da se ženi. Prej bo pa res, da le denarja išče. — V Belgiji pretijo delavci z velikim štrajkom. — Shod protisužencev bo v Bruselju dné 10. novembra. — Vse ameriške države so imele skupen zbor v Washingtonu, kjer so se razgovarjali o raznih ameriških zadevah. Sčasoma se znajo še vse ameriške države v eno združiti.

Gospodarske stvari.

Zakitanje puščajočih sodov. Raztopi 25 gramov svežega loja, 20 gramov voska in 40 gramov

svinjske masti ter vse dobro premešaj. Potem pusti, da se zmes ohladi in med tem, ko se ohlaja, premešaj še 25 gramov presejanega pepela. Predno se hoče kaka razpoka zamazati, se mora osnažiti, kit pa se nad gorečo svečo segreje in ko je mehak, se dene na puščajoče mesto.

Za pouk in kratek čas.

Kako so se koroški vojvode umeščevali.

Koroški vojvode so bili iz začetka neodvisni, potem pa podložni Bavarskim. Ko so pa Bavarci sami prišli pod frankovsko oblast, bili so tudi Korošci posredno podložni Frankom. Pozneje pa je prišla Koroška neposredno v oblast nemških cesarjev, ki so bili ob enem vojvode Koroški. Mnogi iz njih so se dali po stari šegi umestiti za vojvode koroške. Kakor poročajo različni kronisti, se je ta slavnost tako vršila: Dobro uro na severu od Celovca stoji precej visoka gora sv. Urha. Na njo pa je spredaj naslonjen prijazen holmec. Na tem griču je stal nekdanj Karnski grad, prestolnica koroških (slovenskih) vojvod. Zdaj se najdejo le še razvaline od njega. Od tega griča je prijazen razgled na Gosposvetsko polje. Blizo tega grada je stal knežji stol iz kamena, na katerem so bili vojvode umeščeni. Razločiti nam je med „knežjim kamnom“, ki je stal pri Karnskem gradu na hribu in ki je zdaj prenešen v Celovski muzej, pa med „vojvodskim stolom“, ki še zdaj stoji v dolini pod Gospo Sveto. Koroški zgodovinarji trdijo, da se umeščenje vojvode ni vršilo na „vojvodskem stolu“, ampak na „knežjem kamnu“; na „vojvodskem stolu“ je vojvoda le sprejemal poslanstva in oddajal graščine v „Lehen“ po nemški šegi, in to popoldne, ko je bil dopoldne poprej umeščen na „knežjem kamnu“.

Misli se, da je bil „knežji kamen“ prenešen iz razvalin mesta Vintrune, katero so Hunci razdjali. Na tem kamnu je sedel „vojvodski kmet“, noge navskriž, in pričakoval vojvodo. Med tem se je vojvoda iz doline bližal, oblečen v priprosto kmečko obleko iz domačega sukna, z rudečim pasom okoli ledij. Na pasu je imel privezano torbo s kruhom, sirom in raznim orodjem. Imel je privezan tudi rog z rudečim jermenom; nosil siv plašč, siv kmečki klobuk, kmečke čevlje z rudečimi jermeni in palico v roki. Spremljevala sta kneza dva plemiča, in peljali so za njim pisanega junca (bika) in pisanega konja. Za tem so sledili deželni plemiči v največem svitu, med njimi tudi Goriški grof, ki je bil deželni mejni grof. Vojvodski kmet pa je sedel ves čas na knežjem kamnu in okoli njega množica ljudstva. Ko se vojvoda s spremstvom približala, prašal je vojvodski kmet v slovenskem jeziku: „Kdo je tisti, ki ga tu sim peljete?“ Plemiči mu odgovorijo: „To je deželni knez; ti mu moraš svoj sedež prepustiti.“ Kmet odgovori: „To bom storil le potem, ako zvem, da je tega vreden.“ Plemiči rečejo: „To ti zatrujemo.“ Vojvodski kmet zdaj praša: „Povejte mi, ali je rojen od krščanskih in prostih starišev, ali je prijatelj in varuh prave vere, ali je pravičen sodnik, ali hoče deželo varovati v nevarnosti ter braniti sirote in vdove?“ Plemiči odgovorijo: „Ja, to ti obljubimo“.

Kmet zdaj praša: „Pa s kako pravico me zamore od tega sedeža pregnati?“ Goriški grof mu pové: „Dobil boš šestdeset beličev, pisanega junca in pisanega konja, obleko kneževu, ki jo ima zdaj na sebi, in oprostil bo tvojo hišo vseh davkov.“ Zdaj je kmet vojvodo rahlo po licu vdaril in ga opomnil, da naj bo pravičen sodnik, potem pa mu je prepustil sedež ter vzel bika in konja. Zdaj je stopil knez na kamen, zavihnil meč na vse strani in obljubil, da hoče pravično soditi in sveto vero braniti. Nazadnje se je vojvoda iz svojega klobuka napil čiste vode, in s tem je bil prvi del slavnosti končan.

Od tu se je podal knez s celim svetlim spremstvom v dolino in na nasprotni grič v stolno cerkev Gosposvetsko k slovesni Božji službi. Popoludne pa se je knez podal na Gosposveško polje k vojvodskemu stolu, pa že po knežje preoblečen. „Schwabenspiegel“ pravi, da so kneza na konja posadili in trikrat okoli stola peljali. Med tem pa je ljudstvo slovenske pesmi prepevalo. Knez je potem na stolu sedeč sprejemal poslanstva iz raznih pokrajin Korotana ter delil plemičem graščine ali jih na njih potrdil.

Po tej stari šegi so bili umeščeni kot koroški vojvode: 1. Bernhard Spanheimski (1202—1256); 2. Meinhart Tirolski 1. sept. 1286; 3. Kralj Otokar češki; 4. Oton Veseli (prvi iz Habsburžanov) 2. jul. 1335; 5. vojvoda Albreht II. 1342; 6. slednjič vojvoda Ernst Železni 18. sušca 1414.

Pa že njegov prednik vojvoda Viljem je to navado opustil in sprejel le poklon deželni stanov 1. 1396 v Št. Vidu. Iz tega sklepamo, da je bil takrat Št. Vid glavno mesto koroško. Tudi cesar Friderik je v Št. Vidu sprejel poklon stanov in potrdil pravice plemičev. Poslednji se je na vojvodski stol podal osebno cesar Karol V. 1. 1520, pa ne več po stari šegi, ampak sprejel je le poklon deželni stanov. Odslej so vladarji le v Celovcu v deželnem dvorcu sprejemali poklon stanov. Tako nadvojvoda Karol I. 1563. V tem času je tedaj že Celovec prekosil Št. Vid. Potem isto tako nadvojvoda Ferdinand I. 1596. Potem cesar Leopold I. in cesar Karol VI. 1. 1728. Odslej pa so se pokloni vršili na Dunaju.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. V Celovškem mestnem zboru je dr. Traun predlagal, naj vzame mesto 900.000 goldinarjev na posodo za različne stavbe. Zidati hočejo vojašnico (kosarno) za konjike, zasuti mestne rove in razširiti mesto proti jezeru in Križni gori. Vsem mestjanom pa ti načrti niso po volji. — V Grebinju dobijo telegrafsko postajo. — Sneg so že imeli v Rajbeljnu pri Trbižu. — V Bajtišah so delavcu Travniku slovesno pripeli od cesarja podeljeni zlati križec. — Hud veter so imeli 26. septembra v Tinjah. Polomil je mnogo drevja. — V Celovcu se je vstrelil odvetnik dr. Wolf. — Iz letnega računa Št. Jakobske posojilnice posnamemo sledeče: na menjice ima izposojenih 101.508 gld., na dolžna pisma 53.675 gld., pri drugih zavodih je naloženih 3200 gld., gotovine 1435 gld., uloge družnikov z obrestmi 67.611 gld., hranilne uloge 81.856, rezervni fond 8271 gld., letni čisti dobiček 587 gld. 73 kr. — V Krajah pri Rožni Bistrici se je 4letni

deklici vnela obleka, ter je za opeklinami umrla. Branite otrokom do ognja! — Vsled zadnjega deževja so vse koroške reke silno narastle ter deloma prestopile bregove in napravile povodenj, deloma trgale mostove in vodne stavbe. Taka žalostna poročila so došla iz Dravske, Zilske, Belanske, Kanalske in Glinske doline. Čisto razdrta sta Dravska mosta v Podravljah in Rožeci; drugi pa so močno poškodovani. Zdaj je voda vendar padati začela. — V Celovškem kanalu sta spet dva smrt našla: nek mladi ključar se je menda v pijanosti ponesrečil; neki klobučar pa je sam v rov skočil, ker je bil že dalje časa brez dela. — V Rajbelski dolini je 54leten, oženjen mož v vodo skočil in utonil.

* **Deželni zbor.** V 1. seji se je gosp. deželni glavar dr. Erwein spominjal žalostnega dogodka v cesarski rodovini, ko smo zgubili cesarjeviča Rudolfa. Potem je naštel važnejše predloge, o katerih imajo poslanci letos sklepati, kakor so: ribiška postava; deželna zavarovalnica; prenočnice za revne popotnike; uravnanje Zile; red za požarne straže; prenovljena cestna postava; predlog o cesti pri Vrbskem jezeru. Naznanil je tudi, da je zdaj v veljavo stopilo volilo trgovca Kumnika, ki je Celovski blaznici zapustil 80.000 gld. Ravno tako volilo Franca Strucmana v znesku 174.000 gld. v ta namen, da se v deželi zboljšajo zemljišča. Z živio-klici na cesarja odpre zbor. — V 2. seji so se volili odseki. Slovenska poslanca Einspieler in Muri sta voljena v verifikacijski odsek. — V 3. seji je g. deželni predsednik poročal o škodah, ki jih je napravila letošnja povodenj. — Dr. Purtscherju se je povišala nagrada od 300 na 600 gld., da vodi v deželni bolnišnici poseben oddelek za bolnike na očeh. — Občini Žitarivesi se naroči, da mora jezove pri Beli v kratkem narediti, sicer zgubi obljubljeni deželni podpora 800 gld. — V 4. seji je došlo 8 prošenj, med njimi prošnja za podporo posojilnic po načrtu Reiffenisen, in prošnja, naj bi se koritnjaku olajšal davek. — Gospod deželni predsednik predloži postavo o plači katehetov in postavo o uravnavi servitutov. — Potem je bil razgovor o nekterih vodnih stavbah in o revnih hišah; stvari so se izročile odsekom. Ribiška postava se je izročila posebnemu odseku.

Na Kranjskem. V „Národní tiskarni“ je izišel „Národní koledar“, ki ima mnogo koristnega in zabavnega berila ter več lepih slik. Velja 45 kr. — Iz Ribniške okolice je šlo 27 ljudi v Ameriko. — Planinski občini so svitli cesar podarili 1500 gld. — Na Brezju so ljubljanski škof blagoslovili temeljni kamen za novo romarsko cerkev. — Požarni brambi v Polhovem gradu so svitli cesar podarili 80 gld. — V Ljubljansko hranilnico je uloženih že 35.000 gld. — Unec je preplaval planinsko dolino. — Ljubljanska tobakarna se bo spet razširila. Prizidali bodo poslopje za 42.000 gld. — V Podragi pri Vipavi morajo biti zelo trmastih ljudi. Zavoljo prepira s Št. Vidskim duhovnikom hočejo nekteri prestopiti v razkolno cerkev. Ali se pravda res ne dá z lepa poravnati? — Občina Borovnica je zidala hišo za učitelje. Ravno tam je g. Vrbič kupil hišo za 3000 gld., da bojo iz nje napravili hiralnico.

Na Štajerskem. V Ptujem so dobili novega odvetnika g. dr. Tomaža Horvata. — Zgorela je

Vabilo.

neka ženska v Podvrhu. — Celjsko mesto hoče izstopiti iz okrajnega zastopa, odkar je tisti v slovenskih rokah. — Drautschbacherjev plav iz Marenbergga se je razbil na Ptujskem mostu. Gospodar je utonil, hlapci so se rešili. — V Mariboru so blagoslovili novo kaznilnico. — V Slov. Gradcu se je vstrelil Friedelnov sin. — Pesnica je izstopila in poplavila okolico. — Obesil se je vojaški begunec Seknè iz Vogelj pri Št. Jurju.

Na Primorskem. Slovenski otroški vrt v Rojanu je dobro obiskan. Podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda, da jih bo še po drugih krajih odprla! — Toča je pobila v Žminju. Od Poreča do Trsta je napravila mnogo škode. — V Brdih so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci. — V Trstu je spet petarda počila pred kadetsko šolo. — Huda burja je bila nedavno v Kopru. — Novo cerkev bojo zidali v Trstu.

Po drugih deželah. Pri Stuttgartu na Nemškem sta dva vlaka vkup trčila. 7 ljudi je mrtvih, 50 ranjenih. — Tudi v Ariani na Laškem sta trčila dva vlaka. 2 mrtva, 22 ranjenih. — Nesrečo na železnici so imeli tudi na Poznanjskem; 4 mrtvi, mogoče ranjenih. — V pokrajini Kaljari na Laškem so imeli tako hud veter, da je podrl mnogo hiš. Mnogo ljudi je konec storilo. — Ciril-Metodovo družbo so ustanovili tudi v Ameriki, Slovenci države Minnesota; šteje že 150 udov. — „Duhovniški dom“ bojo zidali v Zagrebu. — Sava je na Hrvaškem čez breg stopila in napravila mnogo škode. — Na Laškem se je vsled povodnji podrl več ko 1000 hiš. Revščina je velika. — Ko se je Črnogorska princezinja Milica poročila z ruskim velikim knezom Petrom, dobila je od ruskega cara en milijon rubljev za doto. Zdaj je pa ves ta denar podarila stradajočim Črnogorcem, ki letos niso nič pridelali. To je blagodušno!

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Gosp. Jan. Stibere, župnik v Timenici, je dobil faro Žitaroves; g. Bošt. Bachmaier, župnik v Steuerbergu, pa faro Marija Rojah. — Umrl je č. g. Valentinič Anton, prošt Podkernosom. — Razpisani ste fari: Marija na Otoce in Podkernos do konca novembra.

Družba sv. Mohora.

Družbine knjige za tekoče leto 1889. začele so se razpošiljati s 15. oktobrom. — Uljudno tedaj prosimo vse one č. g. poverjenike, ki prejemaajo knjige v tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovcu, da blagovolijo po taiste takoj poslati, da nam zavoji pridejo prej ko mogoče s pota ter nam ne zastavljajo pri razpošiljanji knjig vsestransko prepotrebne prostora.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah ima dné 10. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v hiši ravnatelja gosp. Lovro Zablačana na Trati svoj **prvi izvauredni občni zbor in prvi uradni dan.** Spored: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Uplačevanje deležev. 3. Sprejemanje novih udov. 4. Razni nasveti. — Povabljeni so vsi udje in tisti, ki še mislijo pristopiti.

Odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za slovensko Ziljsko dolino in faro Vrata

bo imela v nedeljo dné 27. oktobra t. l. ob 1/2 4. uri popoldne svoj **zbor** Zahomcem v gostilni g. J. Šnabla (pri Hrepcu) s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor in pozdrav načelnikov. 2. Katoliška in národna šola. 3. Poučen govor. 4. Deklamacija. Po zborovanju: Prosta zabava. — Da se tega zbora udeležijo vsi rodoljubi, udje in prijatelji naše družbe v velikem številu, vabi prijazno

načelníštvo.

Javna zahvala

gospodu živinozdravniku Dulár-ju v Beljaku.

Imel sem jako nevarno bolnega konja; več tednov smo ga morali vzdigovati. Izkušeni možje so mi pravili, da ni nobene pomoči več in da bi bila škoda za vsak krajcar, ki bi ga hotel še izdati za konja. Jaz sem se pa vendar obrnil do gospoda živinozdravnika Dulár-ja v Beljaku in ga prosil pomoči. In res, v 14. dnéh mi je omenjeni gospod konja ozdravil, tako da ga že zdaj lahko rabim za vsako delo.

Dolžnost mi je torej, da javno izrekam gospodu živinozdravniku Dulár-ju svojo najprisrčnejšo zahvalo ter ga vsem živinorejcem najtoplejše priporočam.

Na Brdi, dne 16. oktobra 1889.

Janez Čemerjak, kmet.

Loterijske srečke od 19. oktobra.

Line	36	78	37	63	22
Trst	76	10	8	41	42

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:

pšenica po . . .	5 gld.	40 kr.
rž	4 "	70 "
ječmen	4 "	20 "
oves	2 "	40 "
hejda	5 "	75 "
turšica	3 "	70 "
pšeno	10 "	20 "
proso	— "	— "
grah	— "	— "
repica	— "	75 "
fižol, rudeči . . .	4 "	60 "

Sladko seno . . .	2 gld.	60 kr.
kislo	2 "	10 "
slama	2 "	— "
meterski cent (100 kil).		
Frišen špeh kl. —	gld.	74 kr.
maslo	1 "	— "
mast	— "	78 "
Navadni voli	100—140	gld.
pitani voli . . .	130—180	"
junci	60—80	"
krave	60—120	"
junice	40—70	"
prešički	4—16	"

Oglasila.

Tiskarna družbe sv. Mohora

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Iščem vzeti **prodajalnico (štacuno)** v najem, in le v Koroški deželi. Naznanila s pomoči naj se pošiljajo pod naslovom L. S. poste restante Miklaushof.

Janez Hafner, pekovski mojster v Borovljah (Ferland), išče učenca, ki je dovršil ljudsko šolo.

Daje se v najem

kovačnica za žreblje

z vsem potrebnim orodjem in veliko vodeno silo. Pro-
stora za 4—5 delavcev. Več pove: g. M. Perkonig,
usnjarski mojster v Velikovecu (Völkermarkt).

V najem se dá 30 oralov obsegajoče posestvo,
blizu Velikovca, hiša in skedenj novo
zidana. Oddá se tudi živina. Več pove „Mirovo“
uredništvo.

Lepa kmetija. Hiša z enim nadstropjem
in hlev, 27 oralov gozda,
17 oralov njiv, 9 oralov travnika in paše, vsega
skupaj 56 oralov, veliko lepega sadnega drevja,
2¹/₂ uri na južni strani od Celovca, s celim „fundus
instruktusom“ se iz proste roke prodá. Več se izve
pri uredništvu „Mira“.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, za-
prtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s

Piccoli-jevo

Esenco za želodec,

koja je tudi izvrstno sredstvo
proti glistam. Pošilja jo izdelo-
vatelj lekarnar Piccoli v
Ljubljani (na Dunajski cesti)
proti poštnemu povzetju.

Izdelovatelj jo pošilja
v zabojčkah po 12 steklenic za
1 gld. 26 kr.; poštno stroške
trpé p. n. naročniki. — Te ste-
klenice prodaja po 15 kr. eno na
Koroškem: v Celoven lekar
Thurnwald na Novem trgu,
Egger (pri angelju) v kolo-
dvorskih ulicah št. 3, v Trbižu
Siegel, v Beljaku dr. Kumpf
in Scholz, in večina lekarn na

(Varstvena znamka.)

Kranjskem, Štajerskem, v Trstu, na Primorskem, na
Hrvatskem, v Istriji, Dalmaciji in v Tirolih.

Mast za usnje

in za svetljenje usnja, novo iznajdena od podpisa-
nega, preiskana po c. k. vojnem ministerstvu, potrjena in v
porabo vojakom dovoljena. Na dalje c. k. izkl. privilegirana

svetilna tinktura za usnje

(olju podobno svetilno črnilo za usnje), ki se ne sme zamenjati
z navadnim lakom, ki je od najviše vojaške oblasti prepo-
vedan, tudi naj se ne zamenja z navadno apreturo za
usnje ali navadnim svetilom (biksom). To oboje dela
skorjo po usnji; moja tinktura pa zleze v usnje, ga osvetli
in ne zgubi svoje črne svetlobe. Na vsaki flašici ali skatliji
je ime moje firme:

J. Bendik in St. Valentin.

V Celovcu prodaja oboje trgovec Mussi, Burg-
gasse; v Beljaku Ornelle. Sploh se dobi v vseh večih krajih.

Potrjilo.

Poveljstvo c. k. dragonskega polka cesar
Ferdinand št. 4.

Gosp. Jakobu Bendiku v Št. Valentinu.

Enns, 12. sept. 1888.

Gorenje poveljstvo potrjuje, da se je rabila Vaša svet-
ilna tinktura za usnje za svetljenje jermenovja od vigrédi
1886 pri celem polku in da se je prav dobro obnesla brez
vsake škode za usnje. Wersebe, polkovnik.

Kmetija na prodaj. Zidana hiša in hlev,
25 oralov gozda, 3 orale travnika; 42 oralov je
vsega sveta. Proda se za 2700 gld. Več pove
posestnik Matevž Šoter, lastnik hiše po do-
mače Šoter v Humčah, fara Kazaze (pošta:
Doberlaves).

Kdor si želi oskrbeti po ceni in trdno ve-
zane *slovenske molitvene, učne in za-
kavne knjige*, obrne naj se zaupljivo do

Anton Mader-ja,

knjigotržca in knjigoveza v Pliberku na Koroškem.

Franc Sadnikar,

trgovec z železjem v Celovcu
(Burggasse šte. 7)

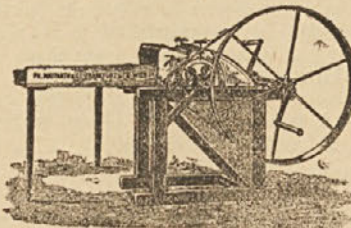

priporoča po najnižjih cenah grobne
križe, trpežno pozlačene v raznih
velikostih. Raznovrstno železo,
kovane šinje za kola, podvozi,
puše za kola, žlajfe, cokle, sploh
železo razne debelosti in ši-
rokosti za vsako potrebo. Lopate,
krampe, motike, sekire, capine.
Žage z najboljšega jekla. Pile
za žage, razna orodja za hišo
in rokodelce. Kovanja za okna
in vrata. Kovane in čevčnaste
žeblje. Raznovrstna kuhinjska
posoda z vlitega in kovanega
železa. Strelovode (Blitzableiter)
v ognju pozlačene. — Za streljanje
priporočam poskušene možnarje po
najnižjih cenah.

Na željo razpošiljam od križev tudi cenike
in obrise poštnine prosto vsakemu, kdor se za-
nje oglasi.

!!!Novo! Novo! Novo!!!

Najnovejša ročna mlatilnica Mlatilnice, izvrstno se-
stavljene brez zobčastih koles. stalno, ročno, vi-
talno, vodno in parno
delovanje.

Vitala, ležeča ali sto-
ječa, stalna ali preva-
žalna na 1—6 živinčet.

Škoporeznice najnovej-
še in najizvrstnejše, 30
raznih vrst.

Stroji za ropkanje tur-
šice, mlini za trgano
moko, reporeznice.

Stiskalnice za seno, najnovejše in izborne sestave.
Vinske stiskalnice, sadne stiskalnice, mlini za sadje na
državni razstavi dunajski oktobra 1888 odlikovane s 5 naj-
večjimi odlikami.

Dr. Ryderjeve sušilne priprave za sadje, Bluntove
patentne stiskalnice za zeleno pičo

se po najnižjih cenah vedno dobivajo pri

PH. MAYFARTH-u & Comp.,

tovarne gospodarskih in vinarških strojev,
livarna in fužina na par,

Dunaj II. Frankobrod o/M. in Berlin.

Obširni katalogi na željo gratis in franko.

Razprodajalci se vsprejmó. — Iščejo se sposobni zastopniki
proti primerni proviziji.

I. koroški pogrebni zavod „KONKORDIJA“.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani si šteje v dolžnost, najtopeje se zahvaliti visoki gospôdi, častitim somestjanom in p. n. občinstvu za dosedaj mu izkazano naklonjenost in prosí, naj se njegov zavod še zana-prej uporabi v slučajih smrti, ter obeta pošteno, uljudno in hitro postrežbo.

Slavnim društvom in korporacijam, ki so mi zaupljivo zveste ostale, se zahvalim v vsem spoštovanju ter jih zagotavljam, da si bom prizadeval, ohraniti si njih zadovoljnost.

Ker že 17 let svoj zavod sam vodim, mi ni treba najemati poslovodje ali sicer dragih služabnikov, in tako mi je mogoče, veliko ceneje **na pare devati in pokopavati**, o čemur se naj vsak prepričati blagovoli.

Vedno imam veliko zalogo lesenih in rudninskih rakev za otroke in odrasčene, priprostih in lepo okrašenih, nadalje **blazine, pajčolane, mrtvaške obleke, vence, trakove z napisi ali brez njih, nagrobne svetilnice, križe itd. v svoji hiši v šolskih ulicah (Schulhausgasse Nr. 6)**, kjer se noč in dan sprejemajo smrtna naznanila.

Da se slavnemu občinstvu pot okrajša, sprejema smrtna naznanila tudi gospod **Lorenc Fuchs**, čevljarski mojster v Salmovih ulicah (Salmstrasse Nr. 4). Tisti prodaja tudi lesene in rudninske rakev iz moje zaloge.

Z vsem spoštovanjem

Anton Magometschnigg,

lastnik I. koroškega pogrebnege zavoda „CONCORDIJA“.

Pogrebni zavod „Pietät“.

Usojam si, naznaniti p. n. občinstvu, da mi je visoka c. k. koroška deželna vlada dovolila, ustanoviti zgoraj imenovani pogrebni zavod. Potrdil sem se, ta zavod tako urediti, da se bojo mrličí lepo in častno **na pare pokladali** in na mirodvor odvažali, in da se bo **strogo** gledalo na dolžno spoštljivost do mrličev. Ko bi se kateri mojih služabnikov v tem kaj pregrešil, prosim slavno občinstvo, naj mi to precej naznani.

Vedno imam veliko zalogo priprostih in tudi najlepših rakev, lesenih in rudninskih, potem nagrobnih svetilk, vencev, suhih cvetlic, trakov itd. Tudi priskrbim nagrobne **spomenike**, nagrobne **ograje** in pre-delovanje **rodbinskih grobišč**.

Društvom in korporacijam, ki pogrebe svojih zamrlih udov meni izročiti hočejo, dovolim znižano ceno, ako se s tem prej dogovorimo.

Iz dežele naročene lesene in rudninske rakeve razpošiljam kot „nujne pošiljatve“ z največjo hitrostjo. Moja **uradnja in prodajalnica** je v Celovcu **stolne ulice (Domgasse) št. 3**, nasproti gostilnice pri Moserju, kjer naznanila o smrti po dnevu in po noči sprejema moj pooblaščen poslovodja gosp. **Emil Mehlhofer**, pasarski mojster.

Da se slavnemu občinstvu bolj postreže, sprejemajo smrtna naznanila tudi gosp. **Jožef Zabaeh** v **Prodingerjevi hiši**, kosarske ulice št. 32; g. **Anton Schmidt**, pekovski mojster na Beljaški cesti št. 12; g. **Tomaž Rainer**, na Velikovski cesti št. 13, in **K. Reichel** na Št. Vidski cesti št. 1.

Karol Reichel, podjetnik.

Na debelo. **Kupčija s spletenimi koški.** Na drobno.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se z dovoljenjem vis. c. k. deželne vlade pogodil z nad-zorstvom **pletarske šole v Železni Kapli**, da bom prodajal njene izdelke. Vsled tega imam veliko zalogo raznovrstnih jerbasov in koškov, spletenih iz vrbja. Kdor si take robe naroči z opisom ali izgledkom (muštrom), mu vse oskrbim in nemudoma dopošljem; sprejemam tudi naročila za popravke v tej stroki. Da se zgoraj imenovana šola in hišna obrt povzdigne in razširi, prodajal bom njene izdelke po najnižji ceni, ter se priporočam za obilna naročila.

Karol Reichel.

Zaloga spleteno robe iz Železne Kaple je v Celovcu v stolnih ulicah (Domgasse) št. 3., nasproti Moserjevi gostilnici.